

Pod záštitou Univerzity obrany v Brně byl již potřetí realizován průzkum názorů a postojů české veřejnosti k Armádě České republiky a k otázkám obrany a bezpečnosti. Toto kontinuální monitorování postojů naší veřejnosti poskytuje mimo jiné obraz o dlouhodobém vývoji názorů populace, o jejich stabilitě či tendenci ke změně. Umožňuje odkrývat případné vazby mezi vnitropolitickou a zahraničněpolitickou situací a změnami ve sledovaných postojích a preferencích.

Metodologie výzkumu

Dotazování mezi občany České republiky probíhalo v období od 19. 5. do 25. 5. 2008. Ve výzkumu byl využit kvantitativní přístup sběru dat prostřednictvím standardizovaného rozhovoru mezi odborně školenými tazateli a respondenty. Průzkum byl realizován jako reprezentativní, což znamená, že struktura vzorku respondentů odpovídá v základních sociálně-demografických znacích struktuře české populace osob starších 15 let a zjištěné závěry lze tudíž na tuto populaci vztáhnout. Při stanovení výběrového vzorku byla použita metoda tzv. kvótního výběru. Kvótní znaky tvořily pohlaví, věk, vzdělání respondentů a místo bydliště. Kvótní proměnné byly ve výběrovém souboru stejně jako v populaci celé České republiky zastoupeny proporcionálně. Oporou pro stanovení velikosti kvót byla aktuální data Českého statistického úřadu. Velikost reprezentativního vzorku byla stanovena na počet 1.050 respondentů. Po kontrole a vyřazení neúplných záznamových archů se dále statisticky pracovalo se souborem 1.005 respondentů. Sběru dat se účastnilo celkem 62 terénních pracovníků – tazatelů.

Hlavní tematické oblasti výzkumu

Zvolená témata výzkumu byla analyzována pomocí souboru zjišťovacích otázek. Hlavní oblasti výzkumu byly následující:

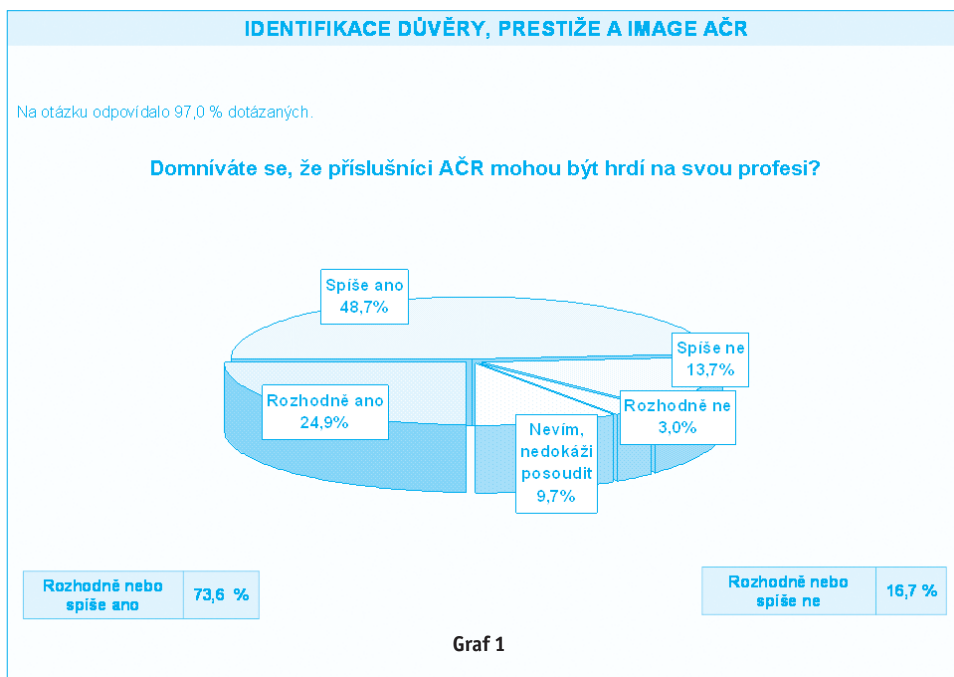
- zjištění míry důvěry, prestiže a image AČR,
- vnímání korupce v AČR,
- názory občanů na radarovou základnu,
- názory veřejnosti na reformu AČR,
- postoje obyvatel ke snižování rozpočtu AČR,
- názory veřejnosti na finanční ohodnocení vojáků,
- postoje občanů na obranu ČR,
- názory veřejnosti na možná nebezpečí ohrožení ČR,
- postoje občanů k úkolům a misím AČR.

Shrnutí hlavních zjištění

Identifikace důvěry, prestiže a image AČR

Jak již bylo uvedeno v úvodu, výzkum veřejného mínění ve vztahu k AČR je koncipován jako kontinuální a dlouhodobé (longitudinální) monitorování postojů a názorů české veřejnosti. Jeho prostřednictvím je sledován vývoj názorů na některé klíčové charakteristiky a sféry armádního života. Opakovaně je například pomocí několika indikátorů (otázek) zjišťována míra důvěry veřejnosti v AČR a s tím související prestiž a celkový obraz armády v očích veřejnosti.

Graf 1 demonstruje rozložení odpovědí na otázku, zdali se respondenti domnívají, že příslušníci AČR mohou být hrdí na svoji profesi. Jak je vidět, téměř tři čtvrtiny respondentů (73,6 %) se spíše nebo rozhodně domnívají, že příslušníci Armády České republiky mohou být hrdí na svou profesi. Naopak jedna šestina dotázaných (16,7 %) se spíše nebo rozhodně nedomnívá, že by příslušníci AČR mohli být hrdí na svoji profesi.

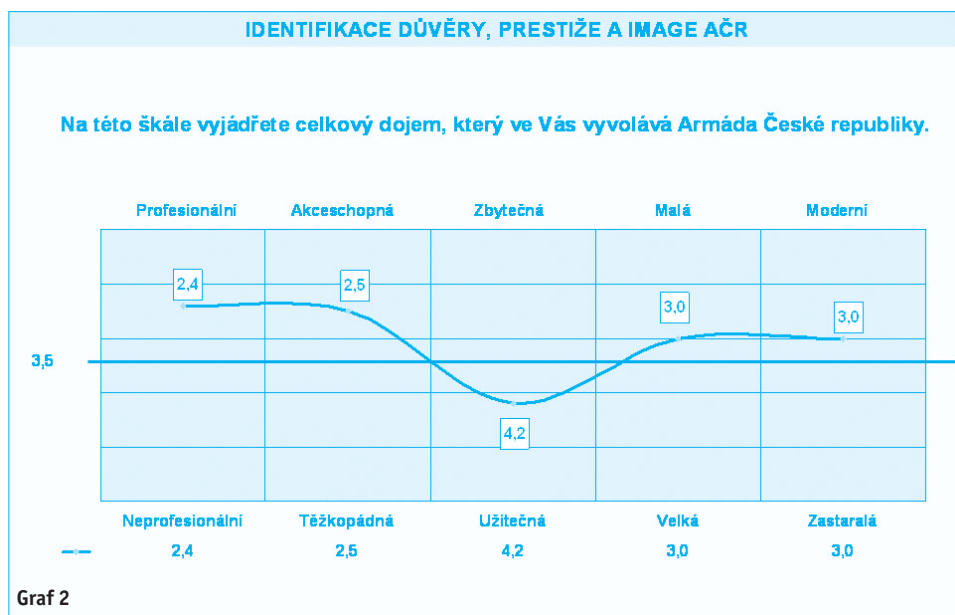

Odpovědi respondentů se liší podle některých sociálně demografických charakteristik. Respondenti z nejmladší věkové kategorie (do 19 let) se výrazně častěji než starší věkové kohorty přiklánějí k názoru, že příslušníci Armády České republiky nemohou být rozhodně nebo spíše hrdí na svou profesi (jedná se o 25,4 % dotázaných v kategorii do 19 let), zatímco např. ve věkové kategorii 50 - 59 let vyjadřuje negativní stanovisko pouze 10,8 % respondentů. Názor, že vojáci AČR mohou být hrdí na svou profesi je charakteristický především pro dotázané osoby s vyšším stupněm vzdělání, výrazně častěji s pravicovou orientací a lidí,

u kterých je někdo z jejich příbuzných vojákem z povolání nebo občanským zaměstnancem pracujícím pro Armádu České republiky.

Další skupinu indikátorů zjišťujících image armády reprezentuje osm otázek, testujících například názory dotázaných na schopnosti armády pomáhat občanům, plnit závazky vůči NATO, ubránit území státu či obstát v boji. Nejčastěji respondenti souhlasí s tím, že AČR je schopna rozhodně nebo spíše pomáhat občanům při živelních pohromách (91,4 %), dále pak, že je dobře vycvičena v ovládnání bojové techniky a zbraní (76,8 %) a je schopna plnit závazky vůči NATO (70,9 %). Méně často jsou respondenti přesvědčeni, že naše armáda je schopna rozhodně nebo spíše obstát v boji (65,7 %), je moderní (55,7 %), je připravena k boji proti mezinárodnímu terorismu (54,3 %), má vysokou morálku a kázeň (50,7 %) a je schopna ubránit území státu (50,3 %).

Respondenti byli rovněž požádáni, aby na šestimístné škále pomocí pěti dvojic významově protikladných slov vyjádřili celkový dojem, který v nich vyvolává Armáda České republiky. AČR je respondenty hodnocena jako spíše profesionální, akceschopná, užitečná, moderní a malá. Výsledky názorně ukazuje graf 2.

Hodnocení jednotlivých indikátorů se neliší podle sociálně demografických charakteristik dotázaných, ale odlišuje se podle jejich politické orientace. Respondenti s levicovou orientací hodnotí AČR častěji než pravice zaměření lidé jako spíše profesionální, akceschopnou a moderní. Současně však hodnotí AČR častěji než pravice orientovaní lidé jako zbytečnou.

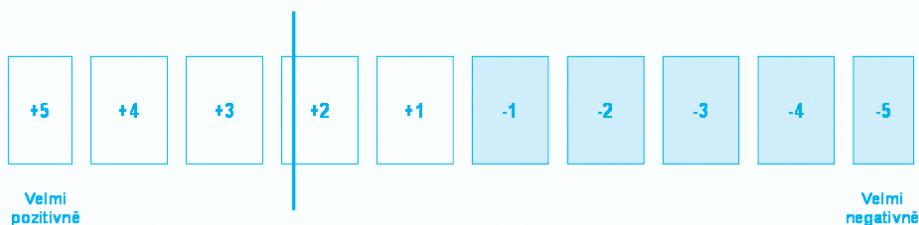
Jednou z technik ověřování celkové image AČR je také desetimístná protipólná škála, kdy +5 znamená velmi pozitivní a -5 velmi negativní hodnocení Armády České republiky. Respondenti byli vyzváni, aby na této hodnotící škále umístili AČR podle dojmu, který v nich zanechává. V průměru byla dotázanými AČR přiřazena hodnota + 2,15, což lze interpretovat jako celkově spíše pozitivní hodnocení image Armády České republiky. Viz graf 3.

IDENTIFIKACE DŮVĚRY, PRESTIŽE A IMAGE AČR

Na otázku odpovídalo 93,4 % dotázaných.

Kam byste na této stupnici zařadil(a) Armádu České republiky?

Průměrná hodnota: 2,15

Graf 3

Nižší celkovou image armádě přisuzují častěji muži (2) než ženy (2,3), častěji nejmladší věková skupina respondentů do 19 let (1,8) proti vyšším věkovým skupinám (2,2) a respondenti s krajně levicovou orientací (1,3) proti těm s krajně pravicovou orientací (2,7).

Dalším indikátorem, určeným k identifikaci obrazu armády v očích veřejnosti, je otázka „Jaký vliv mají podle Vašeho názoru následující skutečnosti na dobré jméno (prestiž) naší armády?“. Respondenti měli hodnotit sedm položek od „pomoci AČR při živelních katastrofách“ až po „vystupování ministryně obrany na veřejnosti“. Více než devět z deseti respondentů (91,1 %) se domnívá, že „pomoc Armády ČR při živelních katastrofách má silný nebo velmi silný vliv na dobré jméno (prestiž) naší armády. Téměř čtyři pětiny respondentů (78,1 %) za pozitivní faktor pokládají „zahraniční mise našich vojáků“, sedm z deseti respondentů (70,3 %) „odbornou úroveň vojenských profesionálů“, dále pak „zapojení vojáků do boje proti terorismu“ (69,0 %) a „členství ČR v NATO“ (68,5%). Slabší vliv na dobré jméno (prestiž) Armády České republiky má podle respondentů „vystupování vojáků z povolání na veřejnosti“ (57,5 %) a „vystupování ministryně obrany na veřejnosti“ (38,6 %).

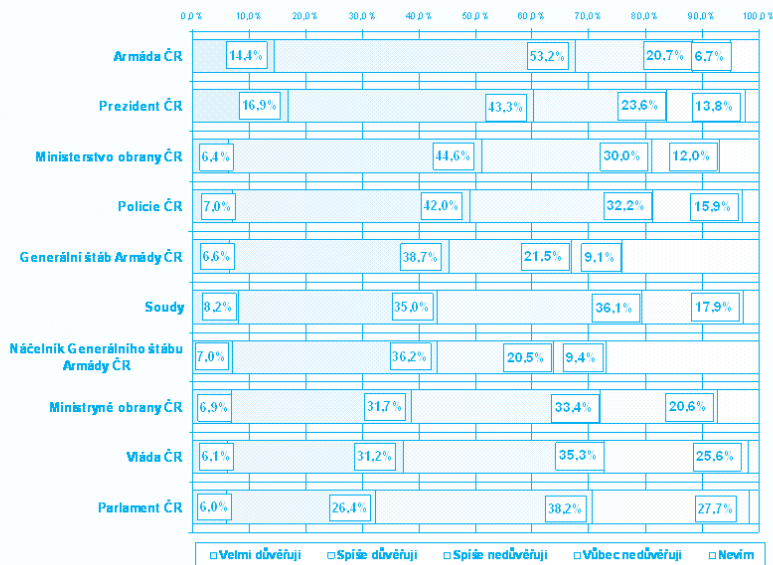
Na závěr tohoto tematického bloku byli respondenti vyzváni, aby vyjádřili míru své důvěry či nedůvěry v AČR a další nejvýznamnější instituce našeho veřejného a politického života a jejich představitele. Zajímalo nás především, jak se umístí armáda v konkurenci ostatních institucí. V květnu roku 2008 spíše nebo rozhodně důvěřovalo Armádě České republiky (67,6 %) dotázaných, prezidentu republiky (60,2 %), ministerstvu obrany (51,0 %), policii (49,0 %), generálnímu štábu (45,3 %), soudům (43,2 %), náčelníkovi generálního štábu (43,2 %), ministryni obrany (38,6 %). Vládě ČR důvěřovalo pouze (37,3 %) a parlamentu (32,4 %) dotázaných. Viz graf 4.

Hodnocení korupce v AČR

Korupce v současné době patří k jednomu z nejpalcivějších a také nejnebezpečnějších jevů, které mimo jiné ohrožují stabilitu společnosti. Bohužel se tento fenomén nevyhnul ani armádnímu prostředí. Zajímalo nás, jaký dopad měly jednotlivé korupční kauzy spojené s AČR a mediálně zveřejňované ve sdělovacích prostředcích na její celkový obraz. Respondenti byli v této souvislosti požádáni, aby subjektivně porovnali míru výskytu korupce v armádě a v ostatní společnosti.

IDENTIFIKACE DŮVĚRY, PRESTIŽE A IMAGE AČR

Uvedte, prosím, míru své důvěry či nedůvěry v následující instituce a jejich představitele.

Graf 4

Pouze více než dvacetina dotázaných (5,8%) se domnívá, že v armádě je úplatkářství častější než v ostatní společnosti. Téměř třetina respondentů (29,2%) uvedla, že v ostatní společnosti je úplatkářství častější než v Armádě České republiky a téměř polovina oslovených (45,9%) se domnívá, že je to všude stejné. Téměř jedna pětina respondentů (19,1%) nedokáže úplatkářství v armádě a ostatní společnosti posoudit. Viz graf 5.

HODNOCENÍ KORUPCE V AČR

Na otázku odpovídalo 99,8 % dotázaných.

Řekl(a) byste, že v armádě je úplatkářství častější, nebo naopak méně časté než v ostatní společnosti?

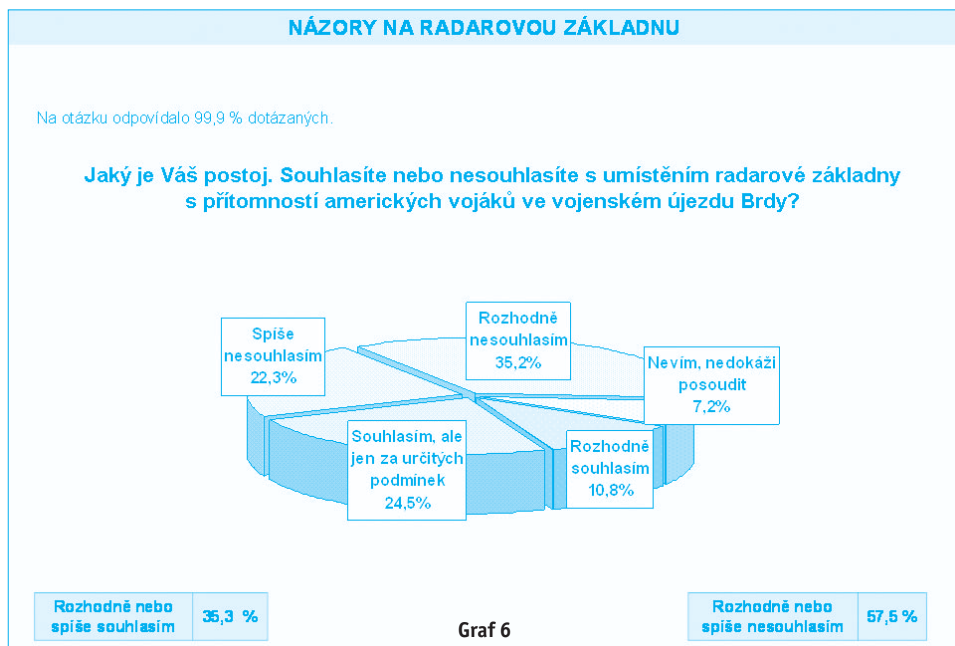
Graf 5

Muži (8,4 %) se častěji než ženy (3,3 %) domnívají, že v armádě je úplatkářství častější než v ostatní společnosti.

Rozhodně nebo spíše velkou úlohu hrají při vzniku úplatkářství v armádě podle respondentů následující faktory: nedůsledné vyšetřování úplatkářství (81,7 %), nízké tresty za úplatkářství (80,0 %), obtížná prokazatelnost úplatkářství (79,0 %), tolerance úplatkářství ve společnosti (78,8 %), neochota prokazovat úplatkářství (77,9 %), selhání kontrolních mechanismů (75,7 %), selhání jednotlivce (67,4 %) a výše platů úředníků (54,8 %).

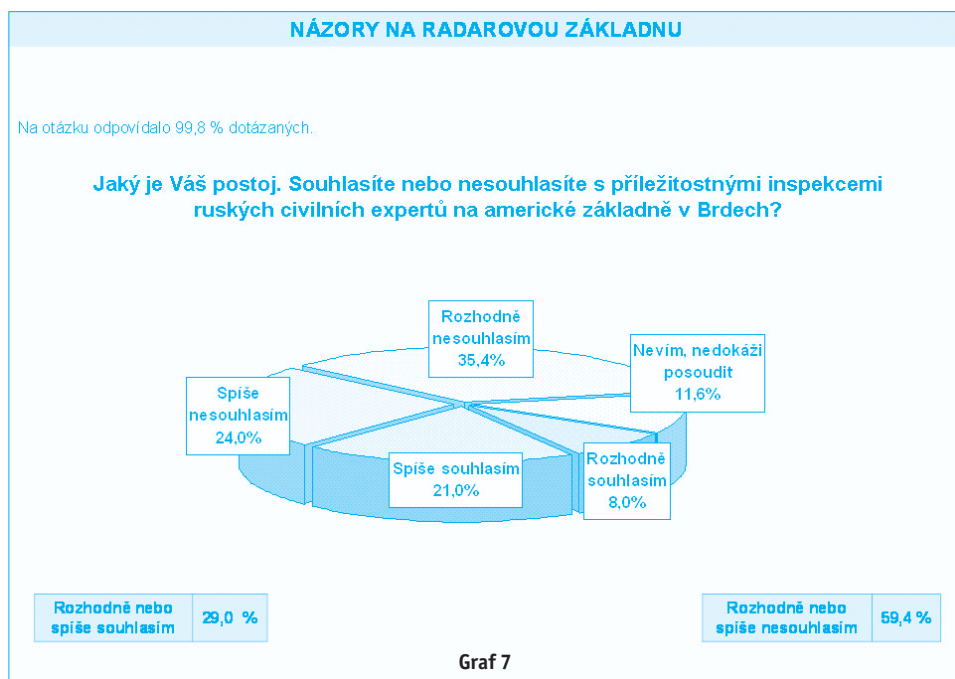
Názory na radarovou základnu

Od roku 2006, kdy na veřejnost pronikly první informace o záměru umístit na našem území prvek amerického systému protiraketové obrany, jsou do výzkumů veřejného mínění opakovaně zařazovány otázky monitorující názory občanů na tento problém. To umožňuje sledovat vývoj postojů občanů v delším časovém horizontu. V roce 2007 spatřovala pouze necelá šestina dotázaných (14,8 %) nějaké výhody v případném umístění americké radarové základny na našem území. Konkrétně respondenti uváděli zvýšení bezpečnosti země, nové pracovní příležitosti, zvýšení prestiže země a zviditelnění se v zahraničí, přísun investic spolu s finanční kompenzací. Proti instalaci radarové základny na našem území se v roce 2007 rozhodně nebo spíše vyslovila téměř polovina dotázaných (45,9 %). Naopak s umístěním radaru rozhodně nebo spíše souhlasila necelá třetina (31,7 %) občanů. V roce 2008 byla respondentům položena identická otázka. Jedna desetina respondentů (10,8 %) uvedla, že rozhodně souhlasí s umístěním radarové základny s přítomností amerických vojáků ve vojenském újezdu Brdy. V roce 2007 to bylo 8,9 % dotázaných. Jedna čtvrtina respondentů (24,5 %) souhlasí, ale jen za určitých podmínek (v roce 2007 22,8 % dotázaných). Téměř tři pětiny dotázaných (57,5 %) však s tímto záměrem rozhodně nebo spíše nesouhlasí (pro srovnání 45,9 % v roce 2007) a více než jedna dvacitina dotázaných (7,2 %) neví, nebo problém nedokáže posoudit. Výsledky prezentuje graf 6.

S umístěním radarové základny s přítomností amerických vojáků ve vojenském újezdu Brdy souhlasí častěji muži (39,8 %) než ženy (31,0 %), dále pak lidé s nejvyšším stupněm vzdělání (43,9 %), lidé, kteří uvádějí spíše pravicovou (48,6 %) nebo výrazně pravicovou (54,5 %) politickou orientaci a lidé, jejichž příbuzný pracuje pro AČR (41,1 %).

Kauza radar se vyvíjela dále a v souvislosti s vyjednáváním s americkou stranou se objevily nové skutečnosti, na které jsme se našich respondentů rovněž dotázali. Zajímalo nás především jejich postoj k příležitostným inspekcím ruských civilních expertů na základně. Jak ukazuje graf 7, téměř třetina respondentů (29,0 %) uvedla, že spíše nebo rozhodně souhlasí s příležitostnými inspekcemi ruských civilních expertů na americké základně v Brdech. Téměř tři pětiny dotázaných (59,4 %) však s tímto rozhodně nebo spíše nesouhlasí a více než desetina respondentů (11,6 %) neví, nebo problém nedokáže posoudit.

Pokud se na rozložení odpovědí podíváme ze sociálně demografického hlediska, pak se ukazuje, že s příležitostnými inspekcemi ruských civilních expertů na americké základně v Brdech častěji souhlasí muži (34,2 %) než ženy (24,1 %), dále pak lidé ve věkové skupině 40 - 59 let, s vyšším stupněm vzdělání a výrazně levicovou orientací (36,4%).

Více než polovina respondentů souhlasí s tím, že „radar by měl být součástí obranného systému NATO“ (55,7 %) a s výrokem, že „protiraketová obrana je funkční systém“ (54,3 %). Polovina respondentů (50,2 %) rozhodně nebo spíše sdílí obavu, že „umístění radaru v Brdech sníží bezpečnost ČR“. Nejméně často mají respondenti obavu, že radar může mít negativní dopad na zdraví (40,3 %).

S výrokem, že „radar by měl být součástí obranného systému NATO“ a současně s výrokem „protiraketová obrana je funkční systém“ souhlasí výrazně častěji muži než ženy, dále pak lidé s vysokoškolským vzděláním a s pravicovou politickou orientací. S výrokem „umístění

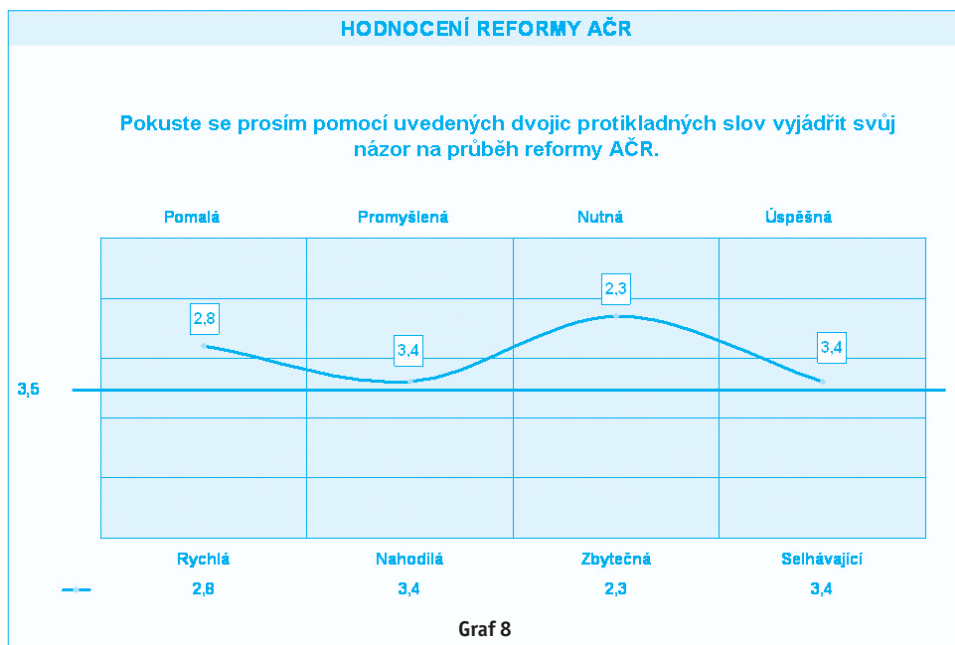
radaru v Brdech sníží bezpečnost ČR“ souhlasí častěji respondenti ve vyšších věkových kategoriích (nad 50 let) a lidé s levicovou politickou orientací. S výrokem „radar škodí zdraví“, souhlasí častěji ženy než muži, dále pak častěji lidé s nižším stupněm vzdělání a s levicovou politickou orientací.

Hodnocení reformy AČR

Armáda České republiky již celou řadu let prochází vcelku bolestivým a náročným procesem transformace. Zajímalo nás, jak tento proces vnímají běžní občané. Povědomí o armádní reformě však připouští pouze necelé dvě pětiny (38,4 %) dotázaných. Pro srovnání v roce 2007 to byla pouze čtvrtina respondentů. Více než tři pětiny dotázaných (61,6 %) však o probíhající reformě AČR nevědí.

O tom, že Armáda České republiky prochází reformou – transformací, vědí výrazně častěji muži (47,0 %) než ženy (30,2 %) a lidé s vysokoškolským vzděláním (46,5 %) na rozdíl od respondentů s nejnižším stupněm vzdělání (31,6 %). Pouze 24,7 % respondentů z nejnižší věkové skupiny (do 19 let) projevuje povědomí o probíhající reformě AČR.

Respondenti, kteří uvedli, že vědí o tom, že Armáda České republiky prochází reformou, vyjádřili na šestibodové škále pomocí čtyř dvojic protikladných slov svůj názor na její průběh. Reformu AČR hodnotí dotázaní jako spíše nutnou, ale současně jako spíše pomalou. Neutrální (středový) postoj „ani tak-ani tak“ zaujali respondenti u významových dvojic „promyšlená-nahodilá“ a „úspěšná-selhávající“. Podrobněji výsledky ukazuje graf 8.

Názory na snižování rozpočtu AČR

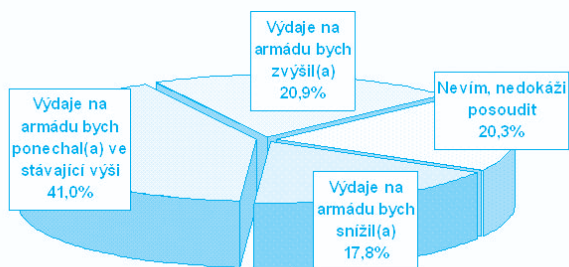
Úsilí vlády o snižování schodku státního rozpočtu je spojeno mimo jiné s restriktivní finanční politikou i ve vztahu k jednotlivým ministerstvům, obranu nevyjímaje. Tato restrikce má pro armádu i mezinárodní rozměr. Při vstupu do NATO, se kterým například v roce 2006

rozhodně nebo spíše souhlasilo sedm z deseti respondentů (71 %), jsme se zavázali vydávat na armádu nejméně 2 % HDP. Realita je taková, že v současnosti na armádu vydáváme jen 1,43 % HDP. Zajímalo nás tedy, zda-li by respondenti, v optice výše uvedeného, armádní rozpočet nějak upravili. Jak ukazuje graf 9, více než dvě pětiny respondentů (41,0 %) uvedly, že by výdaje na armádu ponechaly ve stávající výši, tj. 1,43 % HDP. Více než jedna pětina dotázaných (20,9 %) by výdaje na armádu zvýšila, ale téměř jedna pětina respondentů (17,8 %) by výdaje na armádu snížila.

NÁZORY NA SNIŽOVÁNÍ ROZPOČTU AČR

Na otázku odpovídalo 98,8 % dotázaných.

V NATO jsme se zavázali vydávat na armádu nejméně 2 % HDP. V současnosti vydáváme na armádu 1,43 % HDP. Jaký je Váš názor? Snižoval(a) byste dále armádní rozpočet, nebo byste jej naopak navýšil(a)?

Graf 9

Výdaje na armádu by častěji snížili respondenti v nejvyšších věkových kategoriích (nad 60 let) s levicovou politickou orientací. Naproti tomu by výdaje na armádu zvýšili častěji lidé v produktivním věku se středovou a pravicovou politickou orientací.

Protože jsme chtěli získat detailnější informaci o postojích veřejnosti k armádním výdajům, položili jsme respondentům otázku, ve kterých oblastech by měla armáda snížit své výdaje a kde by je naopak měla zvýšit. Dvě pětiny respondentů (40,1 %) se rozhodně nebo spíše domnívají, že by Armáda České republiky měla snížit příspěvky na bydlení pro vojáky v aktivní službě. Téměř dvě pětiny dotázaných (37,7 %) by příspěvky na bydlení ponechaly ve stávající výši a pouze více než desetina (12,2 %) by příspěvky na bydlení zvýšila.

Výsluhy a odchodné by snížilo (36,7 %) respondentů, ale 41,5 % by je ponechalo ve stávající výši.

Náklady spojené se zahraničními misemi by snížila více než třetina (33,6 %) dotázaných, ale téměř dvě pětiny (39,0 %) by je ponechaly ve stávající výši. Téměř pětina dotázaných (18,1 %) by tyto výdaje spíše nebo rozhodně zvýšila.

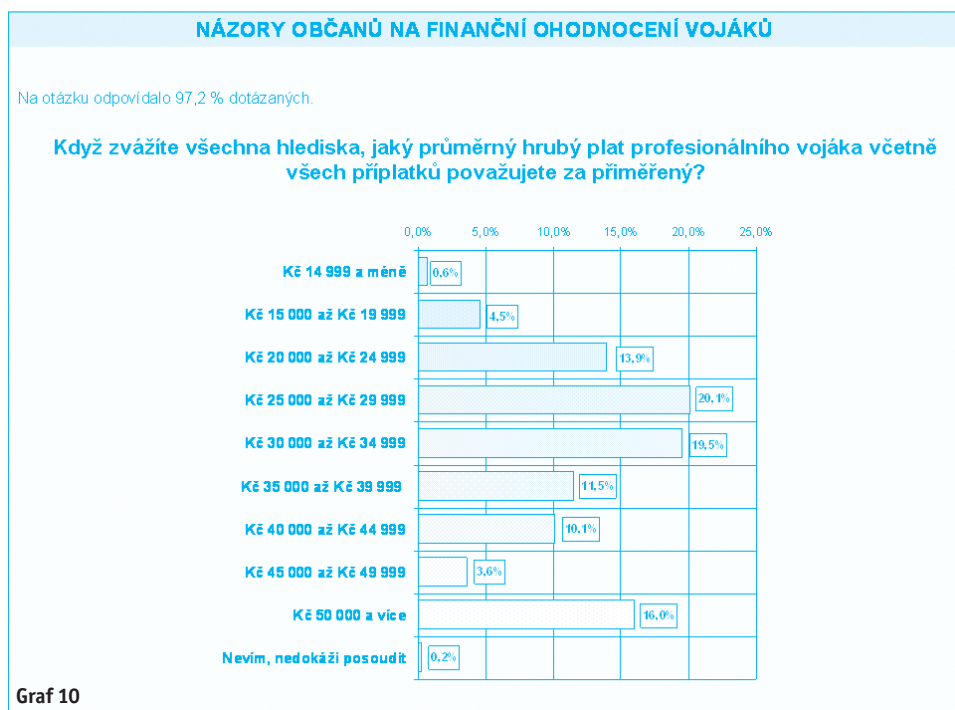
Téměř třetina respondentů (32,7 %) by spíše nebo rozhodně zvýšila výdaje na výstroj a výzbroj vojáků působících v zahraničních misích. Téměř dvě pětiny dotázaných (36,3 %) by výdaje na tuto položku ponechaly ve stávající výši a pětina dotázaných (20,7 %) by tyto výdaje snížila.

Výdaje spojené s platy vojáků, stejně jako s péčí o veterány by respondenti nejčastěji ponechali ve stávající výši.

U oblastí jako je výstroj a výzbroj vojáků pro běžnou službu a výcvik v ČR, náklady spojené s výcvikem a službou vojáků u útvarů v ČR a výdaje na modernizaci a nákup vojenské techniky převažuje výrazněji skupina respondentů, kteří požadují navýšení těchto výdajů.

Názory občanů na finanční ohodnocení vojáků

Součástí představ o adekvátnosti armádních výdajů, ale i ocenění vojenské profese, jsou názory veřejnosti na finanční ohodnocení vojáků. Na volnou otázku, tedy bez předem uvedených variant odpovědí, jaký by měl být průměrný hrubý plat profesionálního vojáka při zvážení všech příplatků, uvedlo nejvíce respondentů (20,1 %) sumu v rozpětí od 25.000,- Kč do 29.999,- Kč. Průměrná hodnota hrubého platu, vypočítaná ze všech hodnot, které respondenti uvedli, činí 35.244,- Kč. Graf 10 uvádí podrobnější výsledky v kategorizované podobě.

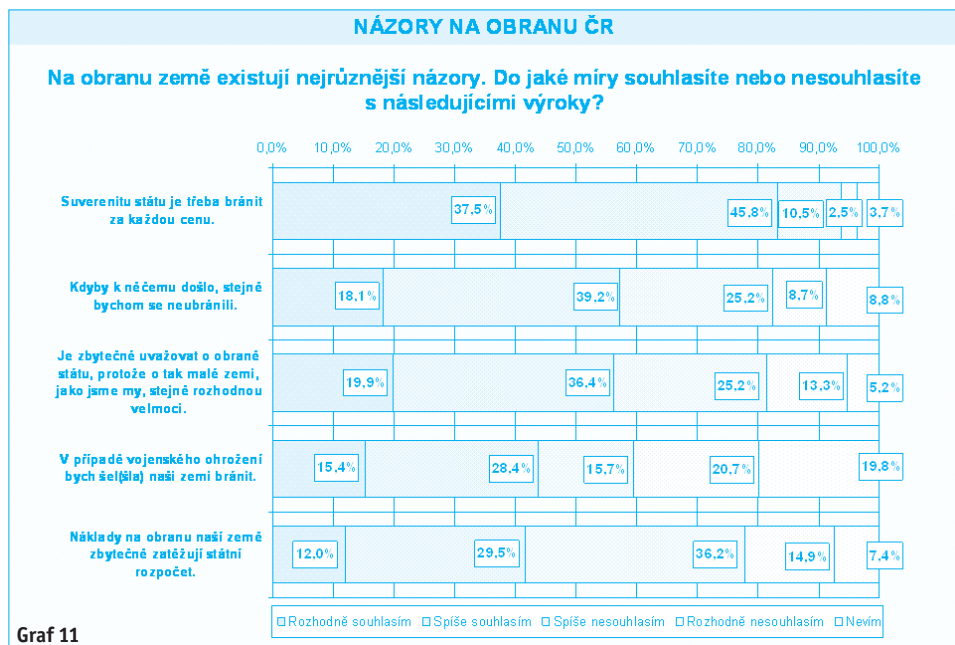
Respondenti byli také požádáni, aby seřadili profese hasič, policista a vojenský profesionál podle výše platu, který by měli jejich vykonavatelé podle názoru dotázaných pobírat. Nejvyšší příjem by respondenti přiznali hasičům, na druhém místě vojenským profesionálům, a pak policistům.

Názory na obranu ČR

Zjišťování postojů veřejnosti k otázkám obrany a bezpečnosti patří ke stěžejním úkolům průzkumu. Respondenti byli požádáni, aby vyjádřili míru svého souhlasu či nesouhlasu s pěti výroky vztahujícími se k obraně země. Výsledky ukazují na určitou míru ambivalence v postojích populace.

Více než čtyři pětiny respondentů (83,3 %) rozhodně nebo spíše souhlasí s výrokem „suverenitu státu je třeba bránit za každou cenu“, dále pak respondenti spíše nebo rozhodně

souhlasí s výrokem „kdyby k něčemu došlo, stejně bychom se neubránili“ (57,3 %) a s výrokem „je zbytečné uvažovat o obraně státu, protože o tak malé zemi, jako jsme my, stejně rozhodnou velmoci“ (56,3 %). Pouze více než dvě pětiny (42,8 %) dotázaných souhlasí s výrokem „v případě vojenského ohrožení bych šel/šla naší zemi bránit“ a nejméně často respondenti souhlasí s výrokem „náklady na obranu naší země zbytečně zatěžují státní rozpočet“ (41,5 %). Podrobněji jsou výsledky zaznamenány v grafu 11.

Čím vyšší mají lidé vzdělání, tím častěji souhlasí s tím, že suverenitu státu je třeba bránit za každou cenu. Méně často s tímto výrokiem souhlasí respondenti, jejichž příbuzný pracuje pro Armádu České republiky (79,6 %), než ti, jejichž příbuzný v armádě nepracuje (84,1 %).

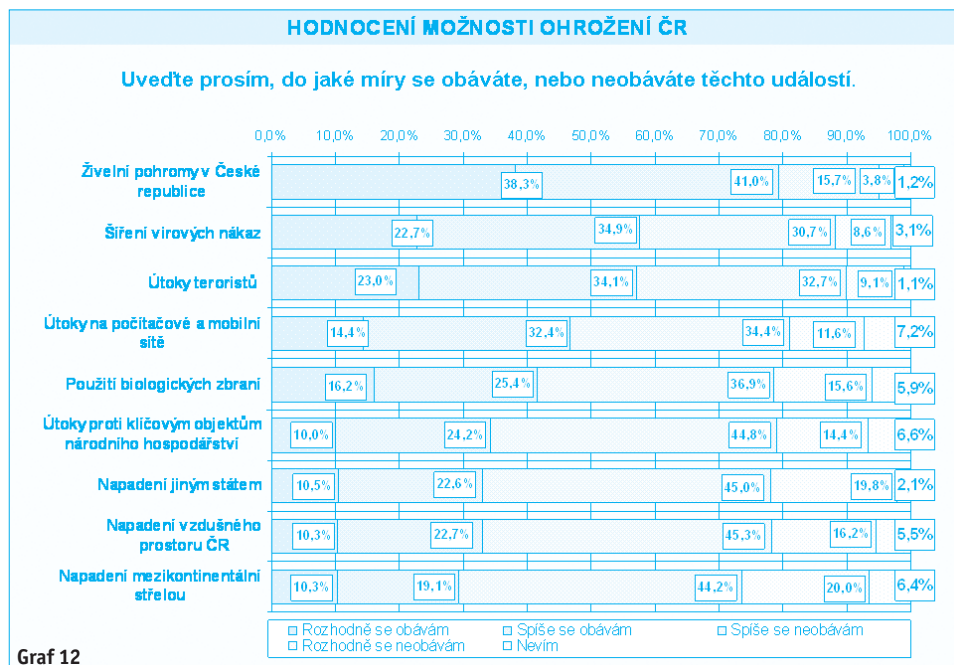
Čím více jsou lidé politicky levicově orientovaní, tím častěji souhlasí s výrokem, že kdyby k něčemu došlo, stejně bychom se neubránili. Méně často s tímto výrokiem souhlasí lidé, jejichž příbuzný pracuje pro AČR.

Čím nižší mají lidé vzdělání a čím více inklinují k politické levici, tím častěji souhlasí s výrokem, že je zbytečné uvažovat o obraně státu, protože o tak malé zemi jako jsme my, stejně rozhodnou velmoci. Méně často s tímto souhlasí lidé, jejichž příbuzný pracuje pro Armádu České republiky.

Hodnocení možnosti ohrožení ČR

Následující výsledky ukazují, že reálná zkušenost velké části populace s ničivými záplavami v předchozích letech dlouhodobě ovlivnila vnímání ohrožení České republiky. Z nabídnutého výčtu možných událostí se respondenti nejvíce obávají živelních pohrom v České republice (79,3 %), dále pak šíření virových nákaz (57,6 %), útoků teroristů (57,1 %), útoků na počítačové a mobilní sítě (46,8 %), použití biologických zbraní (41,6 %), útoků proti klíčovým objektům národního hospodářství (34,2 %), napadení jiným státem (33,1 %) a napadení

vzdušného prostoru ČR (33,0 %). Nejméně se respondenti obávají napadení mezikontinentální střelou (29,4 %). Viz graf 12.

Živelních pohrom v České republice se nejčastěji rozhodně nebo spíše obávají lidé ve vyšších věkových skupinách, častěji s levicovou politickou orientací. Šíření virových nákaz se častěji obávají ženy než muži, lidé s výrazně levicovou politickou orientací a nejméně často lidé ve věku do 19 let. Útoků teroristů se častěji obávají ženy než muži a lidé s levicovou politickou orientací. Méně často se útoků teroristů obávají lidé ve věku do 19 let.

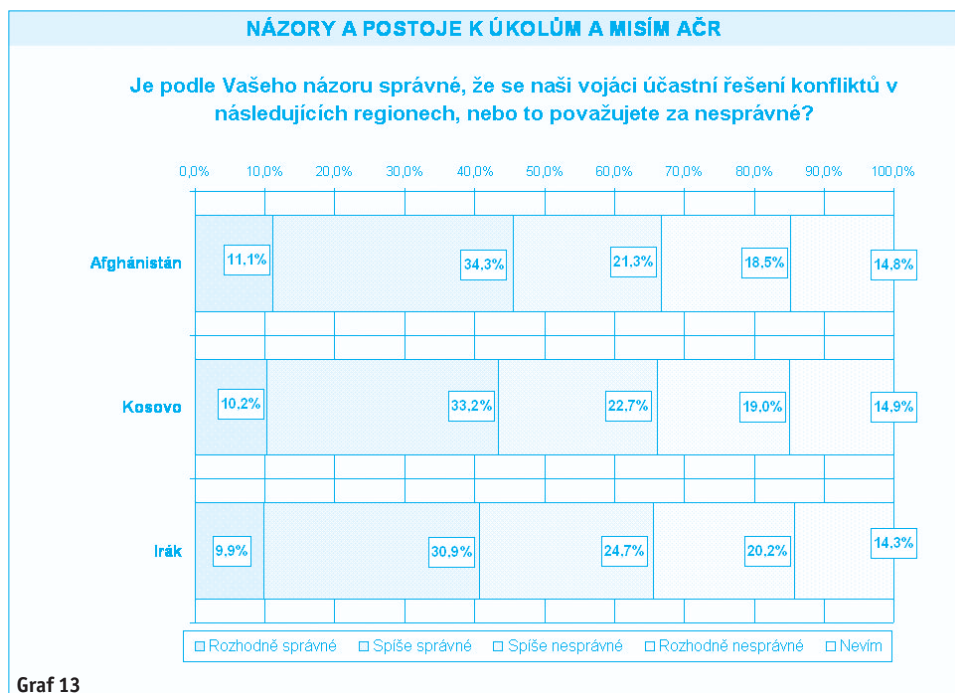
Názory a postoje k úkolům a misím AČR

Pokud bychom seřadili úkoly armády podle stupně důležitosti, kterou jim veřejnost přisuzuje, pak na prvním místě se jednoznačně umístila pomoc obyvatelstvu v případě přírodních a ekologických katastrof (96,4 %). Odraz traumatizujících událostí spojených s povodněmi je zde zřejmý. Jako druhý a třetí nejdůležitější úkol AČR respondenti uvedli obranu suverenity ČR (85,2 %) a boj proti terorismu (82,7 %). Jako nejméně důležitý úkol armády označili dotázaní účast na bojových operacích v zahraničí (55,4 %).

Respondentům bylo také předloženo jedenáct výroků týkajících se zahraničních misí, k nimž měli zaujmout buď kladné nebo záporné stanovisko. Více než tři čtvrtiny respondentů (76,2 %) uvedly, že rozhodně nebo spíše souhlasí s výrokem „Zahraníční mise nejsou bez rizika. S těžkým zraněním nebo smrtí vojáků je třeba počítat“. S výrokem „Zahraníční mise prověřují kvalitu naší armády“ souhlasí 73,5 % dotázaných. Téměř sedm z deseti respondentů (68,4 %) rozhodně nebo spíše souhlasí s výrokem „Jediným důvodem, proč odcházejí vojáci do zahraničních misí, jsou peníze“. Méně často respondenti souhlasí s výroky: „Jednotlivé případy zranění nebo smrti vojáků v zahraničních operacích nejsou

důvodem pro přehodnocení mise“ (45,3 %) a „Je zbytečné vynakládat peníze daňových poplatníků na zahraniční mise (51,9 %).

Nejčastěji respondenti souhlasí s účastí vojáků České republiky při řešení konfliktů v Afghánistánu (45,4 %) a v Kosovu (43,4 %). S umístěním vojáků České republiky v Iráku souhlasí (40,8 %) dotázaných. Podrobněji jsou výsledky zaznamenány na grafu 13.

Graf 13

Shrnutí

Průzkum veřejného mínění „Armáda a veřejnost 2008“ se zaměřoval na některé klíčové oblasti branně-bezpečnostního charakteru a monitoroval postoje veřejnosti k relativně široké škále otázek, spojených s armádní problematikou. Prostřednictvím baterií koherentních otázek tak byla například zjišťována míra důvěry či nedůvěry občanů v Armádu České republiky, prestiž armády očima naší veřejnosti a její celková image. Do této skupiny lze zařadit i názory veřejnosti na působení ministryně obrany.

Předmětem zájmu byla rovněž skutečnost, jak veřejnost vnímá fenomén korupce v armádním prostředí a jak se na tomto vnímání podílají média. Poznatky o míře a zdrojích informovanosti obyvatel o armádě mohou být významným zpětnovazebním prvkem pro přípravu komunikační strategie rezortu. V této souvislosti nás mimo jiné také zajímalo, jaké povědomí mají občané o vnitroarmádní problematice, například o průběhu reformy AČR, jak se staví k finančnímu ohodnocení vojenských profesionálů a v neposlední řadě jejich postoje ke snižování rozpočtu armády.

Branně-bezpečnostní problematiku reprezentují otázky, zjišťující postoje k instalaci radarové základny, hodnocení rizika ohrožení České republiky a názory na obranu země. Vzhledem ke značné tematické šíři průzkumu článek prezentuje pouze výsledky a zjištění, týkající se některých klíčových oblastí.